

Prima instanță: Judecătoria Căușeni (jud. I. Țonov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Ciugureanu, M. Anton, Iu. Cotruță)

DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Ion Marin,
adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Marin
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării
pensiei,

împotriva încheierii din 03 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 19 februarie 2016, Ion Marin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând obligarea pârâtului de a-i
recalcula pensia ca funcționar public începând cu data depunerii cererii-12 decembrie
2013, luând în calcul perioada 20 martie 1979-19 februarie 1986 și să achite pensia
recalculată din 12 decembrie 2013 până în prezent.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la data de 05 ianuarie 2015 a primit
de la Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova scrisoarea
nr. M- din 5131/15 din 05 ianuarie 2015 prin care i-a fost confirmată perioada de
activitate de la 23 martie 1979 până la 19 februarie 1986 în funcția de inginer șef al
Asociației Agroindustriale Căușeni „Moldvinprom”, ca activitate ce urma să fie inclusă
în stagiul de cotizare în serviciul public luând în considerare modificările efectuate în
carnetul de muncă.

Precizează că, s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Căușeni, Casei
Naționale de Asigurări Sociale de nenumărate ori, însă, i s-a refuzat neîntemeiat să
execute această decizie și i s-a refuzat recalcularea pensiei și achitarea pensiei
recalculată ca funcționar public din data depunerii cererii la 12 decembrie 2013.

Menționează că, prin scrisoarea din 17 septembrie 2015 al Ministerului Muncii
Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova a fost informat că adresarea sa a
fost expediată pentru examinare conform competenței Casei Naționale de Asigurări
Sociale.

Specifică că, Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat să ia în calcul această
perioadă și să-i recalculeze pensia ca funcționar public.

Indică că, la data de 29 decembrie 2015, întru respectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului, în conformitate cu prevederile art. art. 33,40 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și Legea contenciosului administrativ, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i fie recalculată și achitată pensia ca funcționar public.

La data de 10 februarie 2016, prin scrisoarea cu nr. M-1914/15 din 01 februarie 2016, de la Casa Națională de Asigurări Sociale a primit refuz, însă nu i s-a explicat cauza neexecutării deciziei Ministerului Muncii Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova.

Relevă că, pentru a obține aceasta decizie, s-a adresat diferitor instanțe, cu toate că a prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale probe ce confirmau activitatea sa în funcția de inginer șef al Asociației Agroindustriale Raionale Căușeni „Moldvinprom”.

Prin hotărârea din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ion Marin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei ca funcționar public începând cu data depunerii cererii-12 decembrie 2013, luând în calcul perioada 20 martie 1979-19 februarie 1986 și achitării pensiei recalculate din 12 decembrie 2013 până la data de 01 octombrie 2014.

La data de 14 iunie 2016, Ion Marin a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni, solicitând casarea acesteia.

Prin încheierea din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ion Marin și s-a comunicat lui Ion Marin despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării, cu stabilirea ședinței de judecată pentru dată de 03 noiembrie 2016 ora 12:20.

Prin încheierea din 03 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul depus de Ion Marin împotriva hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni.

La data de 08 decembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.140), Ion Marin a declarat recurs împotriva încheierii din 03 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului ca fiind declarat în termen, casarea încheierii contestate, cu remiterea pricinii la rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, iar unele din motivele indicate sunt eronate și contrare legii, fiindu-i încălcat grav dreptul la un proces echitabil.

Consideră că, motivul indicat de instanța de apel precum că cererea de apel depusă contravine prevederilor art. 364 alin. (1) și 365 alin. (4) Cod de procedură civilă, este unul ilegal, deoarece acțiunea înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost examinată în procedura contenciosului administrativ. În contextul prevederilor art. 85 Cod de procedură civilă, reclamanții la depunerea cererii de chemare în judecată, a cererii de apel, de recurs, sunt scutiți de la plata taxei de stat. Astfel, în opinia sa, instanța de apel ilegal a invocat acest temei și a restituit cererea de apel, calificând eronat neplata taxei de stat ca un neajuns la declararea apelului.

Remarcă că, din cauza redactării tardive a hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni, a fost în imposibilitate de a depune până în prezent și motivele apelului. De hotărârea motivată a luat cunoștință abia la data de 07 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 03 noiembrie 2016, iar Ion Marin a declarat recursul la data de 08 decembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.140).

Materialele pricinii atestă că încheierea contestată a fost pronunțată în lipsa apelantului. Încheierea a fost expediată în adresa lui Ion Marin la data de 18 noiembrie 2016 (f.d.131) și recepționată la data de 05 decembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.139).

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat împotriva încheierii din 03 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău de către Ion Marin la data de 08 decembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.140), este în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ion Marin neîntemeiat și pasibil de fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din materialele pricinii rezultă că la data de 14 iunie 2016, Ion Marin a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni (f.d.112).

Prin încheierea din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ion Marin și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i apelantului un termen de 7 zile din momentul recepționării, cu stabilirea ședinței de judecată pentru data de 03 noiembrie 2016 ora 12:20 (f.d.45-46).

La caz, Colegiul reiterează prevederile art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Colegiul menționează că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse împotriva hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni a fost remisă în adresa apelantului, inclusiv și citația despre data și ora ședinței de judecată și recepționată de ultimul la data de 14 octombrie 2016, conform avizului de recepție (f.d.119).

Colegiul precizează că în condițiile legii neajunsurile actului procedural, în speță, prezentarea apelului motivat - neajunsuri admise la depunerea cererii de apel, puteau fi înlăturate până la termenul indicat de instanța de judecată sau cel târziu până la prima ședință de judecată când instanța și urma să se expună asupra punerii pe rol sau restituirii cererii de apel, după caz.

Pe cale de consecință, în conformitate cu art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 03 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Ion Marin împotriva hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătoriei Căușeni, din motiv că nu au fost lichidate neajunsurile admise la depunerea cererii de apel ce țin de prezentarea apelului motivat (f.d.128-130).

Colegiul apreciază ca fiind justă concluzia instanței de apel precum că Ion Marin nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel și nu a înlăturat neajunsurile admise la depunerea cererii de apel constatate conform încheierii din 22 septembrie 2016.

Or, această obligație a apelantului rezultă și din prevederile art. 365 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, conform cărora în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Mai mult, în conformitate cu art. 365 alin.(1¹) Cod de procedură civilă, elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În concluzie, Colegiul conchide că acțiunile lui Ion Marin nu constituie decît o eludare a acesteia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, ipoteză reținută, în esență, de instanța de apel.

Astfel, Colegiul relevă că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Argumentul recurentului precum că, din cauza redactării tardive a hotărârii contestate, a fost în imposibilitate de a indica motivele de declarare a apelului, nu poate fi reținut ca fiind relevant speței, or, în condițiile pronunțării de către instanța de fond

a hotărârii contestate la data de 18 mai 2016 și depunerea cererii de apel (nemotivat) la data de 14 iunie 2016 de către Ion Marin, ultimul urma să-și realizeze cu bună credință dreptul de a recepționa hotărârea motivată în cadrul instanței de judecată.

Or, în contextul prevederilor art. 236 alin. (6) Cod de procedură civilă, hotărârea integral se întocmește în termen de 15 zile de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, după caz.

Tot aici, este de menționat că la data de 06 iulie 2016 în adresa lui Ion Marin a fost expediată de către Judecătoria Căușeni hotărârea motivată din 18 mai 2016, conform scrisorii de însoțire (f.d.110-111).

Colegiul remarcă că obligația instanței de judecată de a expedia hotărârea motivată rezultând din prevederile art. 236 alin.(8) Cod de procedură civilă, nu exclude dreptul participanților la proces de a recepționa personal hotărârea judecătorească în cadrul instanței.

Prin cererea adresată instanței de apel la data de 24 octombrie 2016, Ion Marin a solicitat amânarea ședinței de judecată stabilite pentru data de 03 noiembrie 2016 ora 12:20, din motiv că nu a primit până la acel moment hotărârea motivată a Judecătoriei Căușeni (f.d.53).

Concomitent, Colegiul reliefă că apelantul/recurentul la data de 17 octombrie 2016 a depus pe numele Președintelui Judecătoriei Căușeni cerere privind eliberarea hotărârii integrale din 18 mai 2016 (f.d.133), cunoscând că pricina civilă deja se află pe rolul instanței de apel, deoarece la data de 14 octombrie 2016 recepționase încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

În atare circumstanțe, Colegiul consideră irelevant argumentul recurentului precum că a luat cunoștință de hotărârea motivată a instanței de fond la data de 07 decembrie 2016 și din cauza redactării tardive a acesteia a fost în imposibilitate de a depune apelul motivat, în condițiile când ultimul a ignorat drepturile sale procedurale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Mai mult, recurentul Ion Marin nu a întreprins careva măsuri în conformitate cu legislația în vigoare de a solicita hotărârea redactată ulterior depunerii cererii de apel (nemotivat), or, instanța de judecată redactează hotărârea în termen de 15 zile de la contestarea acesteia, fapt reiterat și *supra*.

La acest capitol, Colegiul ia în considerare și faptul că la data de 27 iulie 2016 pricina civilă a fost repartizată deja în mod aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Curții de Apel Chișinău (f.d.114), pentru examinare în ordine de apel, ceea ce denotă suplimentar că hotărârea contestată era deja redactată integral anterior parvenirii acesteia în instanța de apel.

Or, realizarea dreptului de către Ion Marin de a beneficia de o copie a hotărârii motivate abia la data de 17 octombrie 2016, prin cererea depusă, nu poate fi calificată și ca o redactare tardivă a hotărârii instanței de fond. Astfel, argumentul recurentului invocat sub acest aspect este declarativ și nu poate justifica omiterea termenului de a depune apelul motivat în termenul acordat de instanța de apel, care nu este decât un termen suplimentar, deoarece apelantul prin lege este obligat de a depune apelul cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

De asemenea, Colegiul consideră eronat argumentul recurentului precum că neplata taxei de stat ar fi fost calificată de instanța de apel ca un neajuns la declararea apelului,

or, din textul încheierii contestate se distinge doar obligația apelantului de a prezenta cererea de apel cu motivele de fapt și de drept, dar nu și dovada plății taxei de stat.

De altfel, obligația privind prezentarea apelului motivat rezultă din prevederile art. 365 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, care poate fi onorată și în conformitate cu prevederile art. 365 alin.(1¹) Cod de procedură civilă prin prezentarea unei cereri de apel suplimentare.

La caz, Colegiul relevă că instanța de apel a invocat prevederile art. 364 alin.(1) Cod de procedură civilă, referindu-se la faptul că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, în condițiile legii, dar nu și la plata taxei de stat.

Iar, în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor, ceea ce s-a efectuat în speță. Or, cererii de apel depuse împotriva hotărârii din 18 mai 2016 a Judecătorei Căușeni nu i s-a dat curs și i s-a oferit apelantului Ion Marin termen pentru prezentarea apelului cu motivele de fapt și de drept rezultând din prevederile art. 365 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, dar nicidecum din prevederile art. 365 alin.(4) Cod de procedură civilă (f.d.115-116).

Astfel, afirmația recurentului precum că neplata taxei de stat ar fi fost calificată ca un neajuns la depunerea cererii de apel, nu constituie decât o interpretare eronată a prevederilor legale și a conținutului încheierii contestate, în condițiile când acțiunile examinate în ordinea contenciosului administrativ nu se taxează, ipoteză luată în considerare de instanța de apel la adoptarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, apelantul fiind obligat doar la prezentarea apelului motivat, nu și la prezentarea dovezii plății taxei de stat.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Prin urmare, Colegiul consideră necesar să precizeze că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la restituirea cererii de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 03 noiembrie 2016.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ion Marin.

Se menține încheierea din 03 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Marin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală